Akten zur polnischen Geschichte
1691–1818.

Sammelbd m. 26 Nrn.

Druki i rękopisy.

Konfederacyje: 1764.
1773.
1788–1792.
1792–1793.

Akten zur poln. Gesch. v. 1691–1818.

DECLARATION

De la part de Sa Majesté le Roi de Prusse faite par son Ministre à la République de Pologne Confederée à la Diete de 1766.

La derniere Diete de Convocation de 1764. ayant statuè, en etablissant les Commissions du Tresor & du Militaire, que les affaires qui concernent ces deux departemens, se traiteroient par la pluralitè des voix dans les Dietes; les Etats rassemblés à la presente Diete se sont trouvès partagés dans leurs opinions par la generalitè des termes de cette loi. Plusieurs membres ont voulû par une explication forcée l'etendre jusqu'aux principales matieres d'Etat, comme le sont celles d'etablir de nouveaux impôts & d'augmenter les Troupes: mais les vrais patriotes ont senti, que ce seroit changer totalement la forme de gouvernement & renverser de fond en comble la libertè Polonoise, qui est le plus precieux avantage de cette Nation illustre.

Et

DEKLARACYA

Jmieniem Krola JMCi Pruskiego przez Jego Ministra Pełnomocnego Z konfederowaney Rzpltey na Seymie Roku 1766. uczyniona.

SEym przeszły Konwokacyonalny Roku 1764. ustanowiwszy Kommissye Skarbowe y Woyskowe, uchwalił oraz ażeby Interessa do tychże dwoch Kommissyi należące *Pluralitate votorum* na Seymach traktowane były. Zgromadzone na teraźnieyszym Seymie Stany rozroźniły się w opiniach swoich, a to z racyi *Generalitatis* terminow w tymże znayduiących się Prawie. Wielu się znaydowało, ktorzy przez gwałtowną explikacyą naciągnąć go chcieli, aż do pryncypalnych Materyi *Status*, iako to są: Stanowienia nowych Podatkow y Aukcya Woyska; lecz prawdziwi Patryotowie uznali, żeby to było z zupełną odmianą Formy Rządzenia y ruiną Wolności Polskiey, ktora nayszacownieyszym iest Narodu zaszczytem.

Jako

Et comme Sa Majeſté le Roi de Pruſſe, comme Ami, voiſin, & Allié de la Republique de Pologne, autant que par les engagemens de Sa Couronne, prend part à la Conſervation inalterable de la forme du gouvernement de cet Etat, ainſi qu'à celle de ſa liberté dans tout ſon eclat, des droits d'un chacun & de tous en general; le ſouſigné ſe voit obligé de repreſenter & de declarer au nom du Roi ſon Maitre, que Sa Majeſté ne ſauroit jamais regarder avec indifference, qu'on touche aux points principaux de la forme du gouvernement de Pologne, & demande en conſequence, que la dite loi de la Diete de Convocation ſoit eclaircie par la Diete preſente, & qu'il ſoit ſtatué clairement, que la pluralité des voix ne doit point avoir lieu aux tems, où la Republique n'eſt pas Confederée, dans tout ce qui regarde l'etabliſſement des impots & l'augmentation des Troupes, mais que cela ſoit uniquement du reſſort de l'unanimité, ainſi que toutes les autres affaires d'Etat, dans les quelles le *liberum veto* doit conſerver toute ſa force.

C'eſt ce, que le Souſigné a ordre de demander au nom du Roi ſon Maitre, ſe flattant que Sa Majeſté le Roi de Pologne, dont les ſentimens patriotiques ſont connûs, auſſi bien que tous ceux, qui ſont animés du même zele, s'uniront pour accorder ſans delai cette demande ſi juſte & ſi ſalutaire à la liberté Polonoiſe, à fin de ne pas s'expoſer à tous les maux, qui ne ſauroient manquer de reſulter du Contraire, Sa Majeſté le Roi de Pruſſe ne pouvant s'empecher par ſon Amitié & ſes Engagemens avec la République de donner toutes les preuves poſſibles de l'interêt qu'il prend à la Conſervation inalterable de la forme du gouvernement de Pologne, ainſi qu'à celle des prerogatives & libertés de la Nation & des vrais patriotes, qui ſont contraires à des innovations auſſi dangereuſes. Fait à Varſovie ce 11. Novembre 1766.

Signé G. de Benoit.

Jako tedy Nayiaśnieyſzy Krol Jmć Pruſki będąc nie tylko Przyiacielem, Sąſiadem, y Rzeczy-Poſpolitey Alliantem, lecz y z obowiązkow, Doſtoieńſtwa ſwego intereſſuie ſię do niewzruſzoney konſerwacyi Formy Rządow Rzeczy-Poſpolitey, tudzież y do Jey iako nayokolicznieyſzey Wolności, nie mniey y do Praw każdego tak partykularnie, iako y wſzyſtkich generalnie; więc niżey wyrażony widzi ſię bydź obowiązanym do przedłużenia y deklarowania Imieniem Nayiaśnieyſzego Krola Jmci Pruſkiego Pana ſwego Miłościwego, że ſię Nayiaśnieyſzy Krol Jmć Pruſki oboiętnie na to zapatrywać nie będzie, gdyby Pryncypalne Materye Formy Rządow w Polſzcze bydź miały naruſzone, y żąda *conſequenter* ażeby wzwyż wyrażone Seymu *Convocationis* Prawo, przez Seym teraźnieyſzy obiaśnione było, y żeby wyraźnie uchwalono, iż *Pluralitas Votorum* mieyſca mieć nie powinna w tym czaſie w ktorym Rzecz Poſpolita nie ieſt Zkonfederowaną, *in materiis*, ktore ſię ściągaią do ſtanowienia Podatkow y Aukcyi Woyſka, ale żeby to *unicè* dependowało *ab unanimitate,* rownie z inſzymi Materyami *Status*, w ktorych *Liberum Veto* w ſwoim bydź powinno walorze.

Tego żądać Imieniem Nayiaśnieyſzego Krola Jmci Pruſkiego ma rozkaz niżey wyrażony ſpodziewaiąc ſię, że Nayiaśnieyſzy Krol Jmć Polſki, ktorego ſentymenta Patryotyczne znaiome, tudzież y inſi wſzyſcy rowną ku Oyczyznie zapaleni gorliwością, złączą ſię nie odwłocznie do akkordowania żądania tak ſprawiedliwego y dla wolności Narodu zbawiennego nie exponuiąc ſię tym wſzyſtkim złym konſekwencyom, ktoreby *in caſu contrarii* nie ochybnie wynikneły, ile że Nayiaśnieyſzy Krol Jmć Pruſki przez Przyiaźń ſwoię, y obowiązki z Rzeczą-Poſpolitą, nie może uniknąć do dania wſzelkich dowodow, iak ſię do niewzruſzoney konſerwacyi formy Rządow Rzeczy-Poſpolitey, tudzież do Prerogatyw y wolności Narodowey, nie mniey y do prawdziwych Patryotow tym niebeśpiecznym opponuiących ſię nowościom intereſſuie. Dat: w Warſzawie dnia 11. *Novembris* 1766.

Signatum G. de Benoit.